

12. Ишанходжаева, З. Р. "Узбекистан в освоении Нечернозёмной зоны России (1975-1985 гг.)." *Ученые записки Новгородского государственного университета* 3 (21) (2019): 7.

13. Мухаммадиев, Рахмон. "ЛИДЕР ШАХС ФЕНОМЕНИ ВА УНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДА ТУТГАН ЎРНИ." *ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ* SI-3 (2021).

ЎЗБЕКИСТОНДА ВИРТУАЛ МУЗЕЙЛАР: МАДАНИЙ МАКОННИ РАҚАМЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ

Кенжаева Н.С.

таянч докторант,

Чирчиқ давлат педагогика университети

Мамлакатимизда маданий соҳадаги ҳуқуқ ва эркинликлар жамият маънавий тараққиётининг асосини ташкил этади, бу эса, ўз навбатида, ҳаёт сифатининг ўсиши ва давлатнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг муҳим омилларидан бири ҳисобланади. Маданий ҳуқуқларни тарғиб қилиш ва ҳимоя этиш давлатнинг устувор вазифаларидан бири бўлиб, маданиятни ривожлантиришнинг мақсадлари ва стратегиясини тушунишни тақозо этади.

Президентимиз ташаббуси билан 2017-2027 йиллар давомида музей ашёларини ишончли сақлаш, ташриф буюрувчилар, хусусан имконияти чекланган шахслар учун қулай шарт-шароитлар яратиш, туристларга хизмат кўрсатишни ривожлантириш, архитектура-режалаштириш, интерьер, дизайн ва ландшафт ечимларига эътибор қаратган ҳолда ҳар бир музей биносининг эскиз лойиҳасини музейнинг йўналиши ва мазмун-моҳиятидан келиб чиққан ҳолда тасдиқлашни назарда тутувчи 10 йиллик давлат дастури, шу билан бирга музейлар фойлатини такомиллаштиришга қаратилган қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Айтиш жоизки, 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида ҳам музейлар фаолиятини ривожлантириш ва уларнинг моддий-техник базасини янгилаш бўйича бир қатор мақсадлар белгиланган. Шунингдек, Ўзбекистонда музейлар жамиятнинг маънавий савиясини оширишга хизмат қилувчи ижтимоий-маданий институт сифатида алоҳида ўрин тутишини инобатга олган ҳолда, мазкур соҳада рақамли технологиялар имкониятларидан кенг фойдаланиш орқали жаҳоннинг ривожланган мамлакатлари музейлари тизимига интеграциясини такомиллаштириш муҳим омилдир.

Ушбу йўналишда ўтган давр мобайнида бир қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, Ўзбекистон музейлари ягона портали яратилиб, ҳозирги вақтда 26 та музей тўғрисида маълумотлар киритилди. Айни

пайтда 12 та музейларнинг маълумотлар базаси шакллантирилмоқда. Жорий йилнинг якунига қадар 12 та музей маълумотлари ягона порталга киритилиши режалаштирилган.

Тошкент шаҳрида жойлашган музейларни roundme.com платформаси учун энг замонавий IT технологияларидан фойдаланган ҳолда, сифат кўрсаткичнинг янги стандарти – 12 К ўлчамида 3D форматда тасвирга олиш (“Виртуал музей” лойиҳаси) ишлари олиб борилди. 40 та музейларда тасвирга олиш ишлари олиб борилди ҳамда дунёнинг энг катта платформаси бўлган roundme.com, шунингдек, uzbekistan360.uz ҳамда vrmuseum.uz (TasIX)га жойлаштирилди.

Шундай бўлишига қарамай, мамлакатимизда мазкур йўналишдаги вазифаларни такомиллаштириш, рақамли маданий ресурслардан фойдаланиш имкониятини оширишга эришиш учун турли ёшдаги ва қизиқишдаги одамлар учун янги платформани яратиш долзарб ҳисобланади. Бугунги кунга келиб, маданий объектлар тўғрисидаги маълумотларни “виртуал музейлар” кўринишида тақдим этиш ўтмишдан ҳозирги кунга янги шаклда мурожаат қилиш учун ажойиб имкониятдир. Ушбу йўналишдаги илмий тадқиқотлар катта аҳамиятга эга, чунки маданият янги восита эмас, балки янги қадриятлардир [1, С. 98].

Виртуал музей “музей коллекцияларини электрон шаклда акс эттирувчи интерактив мультимедиа дастурий маҳсулоти” деб тушунилади. Жаҳон амалиётида “виртуал музей” атамаси 1990-йилларда пайдо бўлган. Ўша пайтда у “норасмий” музей ресурсларини тавсифлаш учун ишлатилган [2, с. 80]. Виртуал музейларни яратишдан мақсад асл нусхани батафсил такрорлашда эмас, балки маданий объектнинг умумий концепциясини узатишда кўринади. Ҳозирги вақтда виртуал платформалар нафақат анъанавий музейлар экспозицияларини такрорлаш, балки ҳақиқий маданият муассасалари имкониятларини кенгайтириш имкониятига эга. Интернет орқали музейларга виртуал ташриф буюриш имкониятини таъминлаш билимларни соддалаштиради. Тарих ва маданият бўйича янги билимларни олиш жараёни, маданият муассасаларини оммалаштиришга ёрдам беради ва мақсадли аудитория қамровини кенгайтиради. Илмий ва маърифий таъсирдан ташқари, бундай платформа минтақанинг туристик жозибадорлигини ошириш ва минтақанинг маданий соҳасини ривожлантириш учун қўшимча маблағларни жалб қилиш учун зарур шарт-шароитларни яратиб беради [4, С. 41]. Виртуал музейлар бугунги кунда нафақат маданий объектлар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш усули, балки кўнгилочар, таълим ва ижтимоийлаштирувчи восита бўлиши мумкин. Д.С.Василина Интернет-музейларнинг етита функциясини ажратиб кўрсатади: - ижтимоий йўналтирилган (ижтимоий гуруҳга мансублигидан қатъи назар, маданий қадриятлардан фойдаланишни таъминлаш); — гносеологик (жаҳон ва миллий маданий қадриятлар билан танишиш); — коммуникатив (ижтимоий тармоқлар орқали виртуал

музейларда экспонатларни жойлаштириш ва интернетда фикр-мулоҳазаларни билдириш имконияти); — таълим (таълим жараёнида ахборотдан фойдаланиш имконияти); - интеграция (одамларни манфаатлар бўйича бирлаштириш); — дам олиш (бўш вақтингизда виртуал музейларга мурожаат қилиш); - виртуал музейларни ижодий фаолиятнинг алоҳида тури сифатида таъкидланади [1, С. 99].

Виртуал музейларнинг мазкур функциялардан келиб чиқиб, инсон томонидан турли мақсадларда фойдаланиш мумкинлигини таъкидлаш жоиз: таълим муассасаларида улар ўқув қуроли вазифасини ўташи ва дарс жараёнида фойдаланиши мумкин; Уйда бу формат дам олиш ва кўнгилочар характерга эга бўлиши мумкин, масалан, янги жойларга ташриф буюриш ва музей мажмуалари ва экспонатларининг эстетик гўзаллигидан баҳраманд бўлиш учун дўстлар билан виртуал музей бўйлаб саёҳат қилиш. Шу билан бирга, виртуал музейнинг педагогик функциялари классик форматга нисбатан самарадорлиги юқори даражада амалга оширилиши мумкин. Музейнинг асосий экспозицияси ёки кўргазмасига бир марта ташриф буюриш чекланган билимларни ўз ичига олади, рақамли муҳитда эса турли хил музей фондлари коллекцияларини боғлаш орқали кенг қўламли маданий лойиҳаларни амалга ошириш мумкин. Бундай ўзаро таъсир музей педагогикасининг алоҳида фан сифатида ривожланишига туртки бери [5, С. 97]. Маданий объектларни рақамли форматда тақдим этиш учун замонавий ИТ технологияларидан фойдаланиш фойдаланувчиларга маданий ва тарихий мерос ҳақидаги маълумотларни энг ёрқин тарзда тақдим этиш имконини беради [10, С. 90].

Маданият объекти динамикада тақдим этилиши мумкин, бу нафақат санъатнинг ҳақиқий ихлосмандлари, балки оддий одамларнинг ҳам эътиборини турли хил идрок этиш усулларида фойдаланган ҳолда ушбу маданий объектга жалб қилади. Музейларнинг виртуал майдони санъат объектини энг тўлиқ акс эттиришга ва бундай объектлар билан ўзаро таъсир қилиш имкониятини таъминлашга интилади. Бунинг учун виртуал соҳада объектив воқеликни такрорлайдиган компонентлар шаклланади: санъатнинг моддий объекти рақамли муҳитда тасвир сифатида тақдим этилади. Шу муносабат билан виртуал музейлар ҳақиқий санъат объектларига кириш воситаси сифатида ишлайди. Ушбу платформанинг мақсади ҳақиқий музейларга ташриф буюриш ҳиссиётларини тўлиқ такрорлашдан иборат эмас - тўғридан-тўғри музей экспозицияларида бўлиш экран орқали ўтказиб бўлмайдиган ўзига хос хусусиятларга эга. Виртуал музейлар маданий-тарихий муҳитга қисман шўнғиш ва турли географик жойларда жойлашган маданий объектлар ҳақида керакли маълумотларни олиш имконини ҳам беради. Ушбу платформадан фойдаланиш қийин бўлган маданий объектлар ҳақида янги маълумотларни олиш учун маданий макон тадқиқотчилари учун ҳам, таълим ва кўнгилочар мақсадларда оддий одамлар учун ҳам долзарб бўлиши мумкин.

Рақамли муҳитда маданий объектларга мурожаат қилиш ушбу объектни идрок этишга таъсир қилувчи бир қатор хусусиятларга эга. Шундай қилиб, объектларни реал муҳитда ва рақамли маконда ўрганишни таққослаб, бир қатор хорижий тадқиқотчилар ҳақиқий объектлар инсон хотирасида осонроқ қайд этилишини таъкидлайдилар [7, С. 202]. Шу билан бирга, рақамли муҳитда артефактни ўрганишнинг бир қатор афзалликлари ҳам ажралиб туради: тақдимот формати томошабинга экспонатнинг муҳим хусусиятларига эътибор қаратиш имконини беради; виртуал ҳақиқат артефактлари ҳар қандай компютерда бутун объектнинг узлуксиз кўринишини таъминлайди. Видео технологияларнинг фаол ривожланиши ҳатто рақамли санъатнинг махсус жанри - видео санъатнинг пайдо бўлишига олиб келди [4, С. 166]. Видеоарт сизга турли форматдаги (расм, мусиқа, кино) ва вақт (ибтидоий санъатдан постмодернча) санъат асарларини ягона инсталляцияга бирлаштириш имконини беради, бу фақат музейнинг рақамли майдонида мумкин. Шундай қилиб, рақамлаштириш санъатнинг ўзи ривожланишига, унинг янги шакллари ва томошабин билан мулоқот қилиш усуллари излашга туртки беради. Баъзи хорижий тадқиқотчилар рақамли муҳитда маданий объектларнинг такрорланиши жараёнини “виртуал бирлашиш” атамаси деб аташади. Ушбу атамани “рақамли бирлашиш” деб тушуниш таклиф этилади. Бирлаштириш деганда муаллифлар жисмоний жиҳатдан бир-биридан фарқ қиладиган маданий мерос коллекцияларини ягона рақамли платформада бирлаштиришни тушунадилар [8, С. 57]. Рақамли қайта бирлаштириш экспонатларни рақамлаштиришга қараганда анча мураккаб жараён сифатида қаралади. Концепция экспонатларни ягона платформада жойлаштириш, ягона белгиланган форматда экспонатларни жойлаштириш учун ахборотни тақдим этишнинг рақамли воситаларида тенг малака даражасига эришиш доирасида идоралараро ўзаро ҳамкорликни ўз ичига олади. Рақамлаштириш концепциясини амалга ошириш учун ушбу лойиҳага киритилган муассасалар сақлаш, рақамлаштириш, веб-дизайн, объект тавсифи ва онлайн каби турли соҳаларда етарли даражадаги техник тажрибага муҳтож. Бундан ташқари, муассасалар аналог материалларни рақамли форматга ўтказиш ва визуализация қилиш учун сканерлар каби зарур жиҳозлар ва асбоблар билан жиҳозланиши керак. Маданий мерос объектларини рақамлаштириш жараёнининг мураккаблигига қарамай, ушбу концепция нафақат маданий объектларни виртуал реконструкция қилишнинг муҳим элементи ва музей коллекциялари салоҳиятини ошкор этишни яхшилаш воситаси, балки маданиятлар мулоқоти ва маданий дипломатияни йўлга қўйишда кўринади..

Бугунги кунга қадар мамлакатимизда виртуал музейлар рақамли муҳитда давлат назоратининг алоҳида соҳаси сифатида ажратилмаган, уларни ишлаб чиқиш ва онлайн порталларда тақдим этиш музейлар ваколатига киради. Виртуал музейнинг мазмуни тарихий маълумотлар

манбаларини сақлаш, уларни ўрганиш ёки тақдим этиш эмас, балки мактаб ўқувчилари ва талаба ёшлар учун айниқса мулоқот қилиш майдони бўлиши билан муҳим аҳамият касб этади. “Виртуал музей ёдгорлик эмас, балки ҳар бир инсонга билим, тажриба ва ифоданинг янги ҳудудларига очиқ кириш имконини берувчи коммуникатив марказдир” [5, С. 98].

Информатика, тарих, ижтимоий фанлар, география каби фанлар доирасида, шунингдек, ўқув жараёнида шунга ўхшаш фаолият дастурларининг коммуникатив мазмунини ишлаб чиқиш битта вазифани бажаради. Техник, табиий ва гуманитар фанлар ўртасидаги зиддиятни бартараф этиш шакллари, интегратив алоқаларни яратиш ҳисобланади.

Таълим майдони доирасида етарли техник (компютер ускуналари, интернетга кириш) ва инсон ресурслари (тарихчи, музейшунос, IT мутахассиси) мавжуд бўлса виртуал музейни яратиш мумкин. Бугунги кунда республикамиздаги кўпгина таълим муассасаларида ана шундай техник ресурслар мавжуд бўлиб, тарих, информатика фани ўқитувчилари раҳбарлигида ижтимоий лойиҳаларни ташкил этиш ва бундай лойиҳани бажаришдан манфаатдор бўлган ўқувчиларни ушбу фаолиятга жалб қилишда инсон ресурсларини ҳал этиш мумкин. Шунингдек, ўқув жараёнини виртуал музейларни яратиш каби замонавий шакллар орқали ташкил этиш ўсиб келаётган авлоднинг маданий мерос, ижтимоий аҳамиятга эга, дизайн, илмий-тадқиқот фаолиятига бўлган қизиқишини янада оширади [3, Б. 284].

Турли механизм ва кўрсаткичларни амалга ошириш даражаси музей имкониятлари ва унинг фондида сақлананаётган экспонатлар билан белгиланади. Бу жиҳатни эътиборга олиш ва уни енгиб ўтишга ҳаракат қилиш керак, чунки бу биринчи навбатда муассасанинг молиявий имкониятлари билан белгиланадиган бўлса, маълумотни рақамли кўрсатишнинг техник имкониятларининг ҳар хил даражаси музейлар ҳақидаги маълумотларнинг турли хил тақдимотига олиб келади. Бу виртуал музей платформасининг ривожланишига тўсқинлик қилади. Маълумотларнинг ягона тақдимоти фойдаланувчиларнинг виртуал музейларга бўлган ишонч даражасини оширишга ёрдам беради: одам онлайн маълумотларга кириш орқали билиб олиши мумкин бўлган маълум тахминлар шаклланади. Масалан, фойдаланувчи исталган музейнинг онлайн платформаси коллекциялардаги ҳар бир экспонат ҳақида маълумот беришига ишонч ҳосил қилиши мумкин. Бугунги кунда музейнинг виртуал тасвири кўпинча динамик 360 фото панорамага ўхшаб кўриниши мумкин, бу музей экспонатлари ҳақида эмас, балки фақат музей заллари ҳақида умумий тасаввур беради. Музей коллекциялари тўғрисидаги маълумотларнинг интернет тармоғида тақдим этилиши маданият ташкилотларининг ҳақиқий музейларга ташрифлар сонининг камайиши натижасида юзага келиши мумкин бўлган йўқотишларига сабаб бўлиши мумкин. Аммо, агар биз музейларнинг барча виртуал тақдимотларини

битта платформада тўпласак, ушбу платформадан фойдаланиш ва коллекцияларни кўриш учун абонент тўловини назарда тутиш мумкин. Ўз навбатида, ҳақиқий музейлар даромадининг сезиларли даражада ошишига ҳам ёрдам беради. Чунки бу хизматнинг мавжудлиги муассасага ташриф буюриш орқали жонли ташриф буюришдан анча юқори бўлади. Ҳар бири ўз музейини ифодаловчи, ўз ғоялари ва техник тавсияларининг умумий талабларига асосланган турли хил сайтлардан, молиявий фойда кутиш деярли мумкин эмас. Чунки алоҳида-алоҳида сайтлар камроқ машҳур бўлиб, фойдаланувчилар томонидан камроқ мурожаат қилинади. Ҳақиқий музейларнинг рақамли маконга ўтиши маданий-тарихий мерос билан танишиш имкониятларини сезиларли даражада кенгайтиради. Аммо бугунги фойдаланувчи интернетда таълим мазмунини кенгайтиришдан манфаатдорми? Ҳозирги кунда мамлакатимизда кутубхоналарни рақамлаштиришнинг муваффақиятли тажрибаси мавжуд - кутубхона фондларидаги кўплаб китобларни онлайн ўқиш имкониятини тақдим этади. Виртуал музейлар платформаси билан солиштирганда, электрон кутубхоналар ресурсларига кириш ҳали ҳам фойдаланувчилар орасида жуда фаол, шу билан бирга, санъат асарлари билан виртуал танишишнинг оммавийлиги ҳам ортиб бормоқда.

Шундай қилиб, рақамли технологияларни мамлакат маданий маконига кенг жорий этиш глобал рақамлаштириш жараёнининг ажралмас қисми ҳисобланади. Замонавий технологиялар инсон ҳаётининг барча соҳаларини қамраб олади, рақамли макон эса ахборотни олиш ва тарқатишнинг асосий манбаларидан бирига айланиб бормоқда. COVID-19 пандемияси шароитида одамлар ўртасидаги деярли барча мулоқотлар онлайн режимга ўтказилди, бу эса рақамли технологияларни янада ривожлантириш ва кенг қўллаш учун кучли туртки бўлди. Шахснинг уйғун ривожланишини рағбатлантириш учун виртуал дунёда маданий соҳа тўлиқ ва хилма-хил бўлиши керак. Бу борада виртуал музейлар ёшларни маданий макон билан таништиришда муҳим восита бўлиб кўринади. Ахборотни тақдим этиш шаклининг кўп қирралилиги ва янгилиги нафақат ёш авлод, балки кекса одамларда ҳам қизиқиш уйғотиши мумкин. Виртуал музейлар ҳодисасини ўрганиш жараёнида аниқланган асосий тизимли муаммолар қуйидагилардан иборат: - виртуал музейлар кўринишидаги маданий объектлар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этишда ягона талабларнинг йўқлиги; - ташриф буюриш мумкин бўлган ҳақиқий музейларнинг барча онлайн кўринишлари тўғрисидаги маълумотларни эълон қиладиган ягона платформанинг мавжуд эмаслиги; — виртуал музейлар томонидан моддий маданият объектлари тўғрисида тақдим этилаётган маълумотларнинг ишонччилигини назорат қилувчи масъул давлат органининг мавжуд эмаслиги. Юқоридаги жиҳатлар виртуал музейларни маданий муассасалардан фойдаланиш имкониятларини ошириш ва маданий-тарихий меросни оммалаштириш воситаси сифатида янада

ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда. Мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан қуйидаги чора-тадбирлар таклиф этилмоқда: - виртуал музейлар такдим этаётган маълумотлар устидан назоратни амалга оширувчи масъул давлат органини ташкил этиш. Кутубхоналарни рақамлаштириш тажрибасини таҳлил қилиш асосида Бундай маълумотларни такдим этиш форматини ва маданият муассасалари ва коллекция объектлари тўғрисидаги маълумотларнинг мазмунига қўйиладиган талабларни бирлаштириш; — онлайн ташриф буюриш мумкин бўлган барча музейлар ҳақидаги маълумотларни ўз ичига олган ягона интернет сайтини яратиш. Музейларнинг рақамли муҳитга ўтиши мамлакат ва жаҳон маданий мероси салоҳиятини очишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Музейларнинг виртуал муҳитда намоиш этилиши маданият муассасаларининг фойдаланиш имкониятини сезиларли даражада оширади. Бундан ташқари, ахборотни такдим этиш учун замонавий технологиялардан фойдаланиш ёрқин интерфейсларни яратиш ва санъат объектлари билан интерактив алоқани таъминлаш орқали нафақат санъат ихлосмандлари, балки оддий одамларнинг ҳам эътиборини жалб қилиш имконини беради. Виртуал экспозициялар маданиятга бўлган қизиқишнинг ошишига, ўтмиш ва ҳозирги воқеаларнинг тўлиқ тасаввурини шакллантиришга таъсир кўрсатишга қодир. Маданий муассасалар учун виртуал платформаларнинг ривожланиши замонавий инсоннинг уйғун ривожланишининг муҳим омилдир, чунки реал дунё билан таниш бўлган ўзаро таъсирларнинг кўпайиши виртуал муҳит билан алмаштирилади.

Адабиётлар:

1. Василина Д.С. (2016) Виртуальный музей как феномен современной культуры // Международный журнал исследований культуры. № 3. – С. 96–101.
2. Максимова Т.Е. (2015) Виртуальные музеи: аналитический обзор зарубежных публикаций // Вестник Московского государственного университета культуры и искусств. № 4. – С. 79–83.
3. Исмаилова Ж.Х., Мухамедова М.С. Замонавий жаҳон музейшунослиги. Тошкент – Б. 265-293.
4. Коротков А.М., Земляков Д.В., Иванов, Е. В., Штыров, А. В. (2013) Виртуальные музеи как часть единой образовательной информационной среды // Вестник академии детско-юношеского туризма и краеведения. № 4. – С. 40–43.
4. Деникин А.А. (2008) Время, пространство и действие в зеркальных отражениях экранных проекций видеоарта // Знание. Понимание. Умение. № 3. - С. 165–169.
5. Милованов К.Ю. (2013) Педагогическая роль музеев в социокультурном пространстве современной России // Ценности и смыслы. № 6 (28). С. 84–100.

6. Митягина Е.В., Долгополова Н. С. (2009) «Клиповое сознание» молодежи в современном информационном обществе // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. Серия: Социальные науки. № 3. – С. 53–59.

7. Винокурова А.А. Виртуальный музей как инновационная форма гражданско-патриотического воспитания младших школьников / А. А. Винокурова, Н.Д. Неустроев // Меридиан. – 2018. – № 4 (15). – С. 201-203.

8. Вяткина Ю.Д. Виртуальный музей как PR-средство / Ю. Д. Вяткина // Социокультурные аспекты PR и рекламы. – 2012. – С. 54-58.

9. Максимова Т.Е. Виртуальные музеи как инновационное средство патриотического воспитания / Т. Е. Максимова // Мир образования – образование в мире. – 2015. – № 2 (58). – С. 10-16.

10. Максимова Т. Е. Виртуальные музеи: функции сохранения «современности» / Т. Е. Максимова // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – 2013. – № 7-2 (33). – С. 89-91.

ЭЛЕКТРОН АРХИВНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ

Юсупова Д.Д.

ўқитувчи,

Ўзбекистон Миллий университети

Ўзбекистоннинг мустақилликка эришганидан сўнг, архив иши соҳасида амалга оширилган ислохотларни ва тарихни ёритишда архив манбаларини қўллаш, тасвирий ва аудиовизуал материалларнинг тарихий манба сифатидаги ахамиятини ўрганиш масалаларига эътибор кучайди. Таъкидлаш ўринлики, истиқлол йилларида архив иши фаолиятининг мустақам ҳуқуқий базасини яратиш бўйича қатор ислохотлар амалга оширилди. Жумладан, архив соҳасини ривожлантиришда бир қатор қонун ва қарорлар қабул қилинди. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг “Архив иши тўғрисида”ги Қонуни (2010), Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 21 мартдаги 1730-сон “Замонавий ахборот-коммуникация технологияларини янада жорий этиш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори, 2019 йил 20 сентябрь ПФ-5834-сон “Ўзбекистон Республикасида архив иши ва иш юритишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” фармони, Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 30 октябрдаги 482-сон “Архив иши бўйича меъёрий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида”ги, 2008 йил 26 августдаги 194-сон “Ўзбекистон Республикасида архив ишини янада ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги, 2012 йил 5 апрелдаги 101-сон